

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 4) ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ 5) เสนอแนวทางการการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยใช้ระเบียบวิธีการแบบผสมวิธี (Mixed Method) ประกอบด้วย วิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 338 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้สถานที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.71 แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 8 ข้อ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำนวน 5 คน และจำนวน 9 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - moment correlation coefficient) ค่าวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) นำเสนอแนวทางในการปรับประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
4. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
5. เพื่อเสนอแนวทางการการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,621 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1. ออนไลน์. 2564)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 338 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่มอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้สถานที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ส่วนที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพ

การศึกษาเชิงคุณภาพ

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 เป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี และเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี จำนวน 5 คน

2. การสนทนากลุ่ม ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 เป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี และเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี จำนวน 9 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่ม สัมภาษณ์เชิงลึก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

เครื่องมือเชิงปริมาณ

1. แบบสอบถามการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 และแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยนำแบบสอบถาม 1) และ 2) มารวมกันเป็น 1 ฉบับ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามการประยุกต์ใช้หลักการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้านประกอบด้วย

1.1 ฉันทะ ความพอใจในงาน	จำนวน 5 ข้อ
1.2 วิริยะ ความไม่ย่อท้อในงาน	จำนวน 5 ข้อ
1.3 จิตตะ ความจ้อจ้อในงาน	จำนวน 5 ข้อ
1.4 วิมังสา ความพินิจพิจารณาในงาน	จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำนวน 25 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้านประกอบด้วย

1.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	จำนวน 5 ข้อ
1.3 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	จำนวน 6 ข้อ
1.4 การแนะแนว	จำนวน 4 ข้อ
1.5 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	จำนวน 5 ข้อ

เครื่องมือเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคำถามเป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา และได้ดำเนินการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อม แนวทางการพัฒนา และการวิเคราะห์สภาพบริบท ในระยะนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในพื้นที่ (Documentary Study) ได้แก่ รายงานการประชุม รายงานประจำปีของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแนวทางการการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสนทนากลุ่ม โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มสัมภาษณ์เชิงลึก และผู้วิจัยได้กำหนดคุณภาพทั้งการสัมภาษณ์ เชิงลึกและการสนทนากลุ่มไว้ คือ (1) เป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี (2) เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี (3) เป็นผู้มีความยินดี และให้ความร่วมมือให้ข้อมูลเมื่อเกิดข้อสงสัยหรือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพิ่มเติมได้

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์บริบท (context analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การศึกษาเชิงปริมาณ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอ ความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการตอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 ฉบับ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืน ด้วยระบบออนไลน์ ช่องทาง Google Form

3. ผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือ รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผ่านระบบออนไลน์ ช่องทาง Line

4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การศึกษาเชิงคุณภาพ

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview)

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี หรือเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 5 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ เชิงลึก (In-depth Interview)

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ผู้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี หรือเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี จำนวน 5 คน โดยสัมภาษณ์ผ่านระบบออนไลน์ (Google Meet) จำนวน 5 คน โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาสรุปประเด็นข้อคำถามประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 ข้อ เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1

3. นำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี หรือเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 5 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2. ผู้วิจัยจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 เป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี หรือเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี จำนวน 9 คน โดยจัดสนทนากลุ่มผ่านระบบออนไลน์ (Google Meet) จำนวน 9 คน โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาสรุปประเด็นข้อคำถามสนทนากลุ่ม จำนวน 5 ข้อ เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1

3. นำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 โดยใช้แบบบันทึกสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การศึกษาเชิงปริมาณ

1. วิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีการการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีการการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - moment correlation coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121) ดังนี้

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 1.00	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 0.99	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 0.79	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.40 - 0.59	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.20 - 0.39	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.01 - 0.19	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0.00	หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

4. วิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

$$Y = a + bX$$

เมื่อ	Y	แทน	ค่าเบี่ยงเบนจากมัธยิมเลขคณิตของตัวแปรตาม
มีค่าเท่ากับ	$Y - \bar{Y}$		
	a	แทน	ค่าคงที่ของสมการถดถอยอย่างง่าย
	b	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอยหรือสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
	X	แทน	ค่าเบี่ยงเบนจากมัธยิมเลขคณิตของตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้นมีค่าเท่ากับ $X - \bar{X}$

การศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์มาเรียบเรียง วิเคราะห์ จัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นต่าง ๆ โดยพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มาในแต่ละครั้งนั้นมีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะตอบคำถามได้หรือไม่ และหาข้อมูลเพิ่มเติมต่อไปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด จากนั้นนำผลการวิเคราะห์บริบท (context analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis) ทั้งจากการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การกำหนดความหมาย การแยกแยะองค์ประกอบ การเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ นำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis) เพื่อให้ได้ข้อสรุปออกมาและนำข้อสรุปนั้นมาขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อให้งานวิจัยมีการดำเนินงานที่ถูกต้องก่อนจัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 338 คน จำแนกตามสถานภาพ เพศ ส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 51.20 และเป็นเพศหญิง จำนวน 165 คน คิดเป็น ร้อยละ 48.80 ส่วนใหญ่มีอายุ 20 - 30 ปี จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 และอายุ 51 - 60 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 ประสบการณ์ 5 - 10 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 ประสบการณ์ 11- 20 ปี จำนวน 57 คิดเป็นร้อยละ 16.90 และประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 31 คิดเป็นร้อยละ 9.20
2. การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จันทะ ความพอใจในงาน ($\bar{X} = 4.36$) วิริยะ ความไม่ย่อท้อในงาน ($\bar{X} = 4.35$) จิตตะ ความจดจ่อในงาน ($\bar{X} = 4.34$) และวิมังสา ความพินิจพิจารณาในงาน ($\bar{X} = 4.31$) ตามลำดับ
  - 2.1 ด้านจันทะ ความพอใจในงาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ท่านมีความพอใจในการปฏิบัติงานหรือให้บริการต่อผู้รับบริการ ($\bar{X} = 4.38$) ท่านมีความพอใจในการปฏิบัติงานหรือให้บริการต่อผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.38$) ท่านมีความพอใจในการปฏิบัติงานหรือให้บริการต่อเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 4.38$) ท่านมีความพอใจในงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.36$) และท่านสามารถร่วมงานกับบุคคลที่ท่านไม่ชอบได้โดยไม่มีอคติ ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ

2.2 ด้านวิริยะ ความไม่ย่อท้อในงาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เมื่อทำงานที่ไม่ถนัดหรือไม่ตรงกับสายงานท่านสามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.38$) ท่านไม่ย่อท้อต่องานที่ได้รับมอบหมายและมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อได้รับงานเสริมที่นอกเหนือจากงานประจำ ท่านสามารถปฏิบัติได้ด้วยความมุ่งมั่น ($\bar{X} = 4.36$) ท่านสามารถทำงานล่วงเวลาได้ เพื่อให้งานที่ท่านทำสำเร็จผล ($\bar{X} = 4.34$) และท่านมีความอดทนต่อความยากลำบากในการปฏิบัติงานจนกว่าจะประสบผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ

2.3 ด้านจิตตะ ความจดจ่อในงาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทุกครั้งที่ได้รับมอบหมายงานท่านให้ความสำคัญกับงานส่วนรวมเป็นอันดับแรกเสมอ ($\bar{X} = 4.36$) ท่านสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.35$) ท่านใช้ความรอบคอบในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.34$) ท่านมีใจจดจ่อและมุ่งมั่นต่องานที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.33$) และท่านสามารถทำภารกิจด้วยความคิดไม่ปล่อยจิตใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ

2.4 ด้านวิมังสา ความพิจารณาในงาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ท่านมีการสรุป สังเคราะห์ งานเพื่อให้เห็นถึงความสำเร็จและปัญหาในการปรับปรุงงานเสมอ ๆ ($\bar{X} = 4.34$) ท่านมีการวางแผนปฏิบัติงาน ตรวจสอบ และนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุง แก้ไขงานเสมอ ($\bar{X} = 4.34$) ท่านมีการสรุป สังเคราะห์ งานเพื่อให้เห็นถึงความสำเร็จและปัญหาในการปรับปรุงงานเสมอ ๆ ($\bar{X} = 4.33$) ท่านมีการสรุปและทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำเสมอ ๆ ($\bar{X} = 4.32$) และในการปฏิบัติงานท่านจะใช้วิจารณญาณอย่างรอบรู้และรอบคอบ ($\bar{X} = 4.24$) ตามลำดับ

3. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การแนะแนว ($\bar{X} = 4.57$) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.56$) การพัฒนากระบวนการเรียน ($\bar{X} = 4.56$) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.56$) และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.56$) ตามลำดับ

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้กำหนดแนวทางจัดการศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 4.60$) สถานศึกษาส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษานำหลักสูตรไปใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.57$) หลักสูตรจำเป็นต้องปรับปรุง และพัฒนาให้ทันต่อ

การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ และสังคมอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.56$) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในงานด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาจะต้องมีทักษะด้านความร่วมมือในการทำงาน ($\bar{X} = 4.54$) และการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ในทักษะด้านความร่วมมือ (Collaboration) ($\bar{X} = 4.53$) ตามลำดับ

3.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ท่านนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.59$) ท่านนำหลักสูตรมาปรับประยุกต์กับภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.56$) การพัฒนาระบบการเรียนรู้อ สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ในทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creativity) ($\bar{X} = 4.56$) มีการกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาคิดอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.55$) และ มีการจัดอบรมพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.54$) ตามลำดับ

3.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาดำเนินงานตามระเบียบ ข้อกฎหมาย และแนวทางปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.60$) ท่านยึดความถูกต้องตามแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกันของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศในการจัดทำพัฒนา จัดระบบสารสนเทศ การเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.56$) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการศึกษาสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ในทักษะด้านความสามารถในการเขียน (Writing) ($\bar{X} = 4.55$) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการศึกษาสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ในทักษะด้านความสามารถในการคำนวณ (Arithmetic) ($\bar{X} = 4.54$) และการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการศึกษาสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ในทักษะด้านความสามารถในการอ่าน (Reading) ($\bar{X} = 4.53$) ตามลำดับ

3.4 ด้านการแนะแนว มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ภาระงานที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.60$) ท่านสามารถแก้ไขปัญหาหรือตัดสินใจได้ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.58$) ท่านสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความเหมาะสมและความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 4.56$) และ การแนะแนวสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication) ($\bar{X} = 4.55$) ตามลำดับ

3.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่กระบวนการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา และคุณสมบัติของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.60$) ท่านพัฒนาสื่อและใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาดตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และความสนใจของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.56$) การพัฒนาสื่อและใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 กระบวนทัศน์ใหม่ในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.55$) สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการประกวดสื่อและนวัตกรรมดีเด่นเพื่อการพัฒนาและกระตุ้นให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนา และทันต่อเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.55$) และ ท่านให้ความสำคัญกับการจัดอบรมพัฒนาสื่อทุกภาคเรียน ($\bar{X} = 4.54$) ตามลำดับ

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านฉันทะ ความพอใจในงาน (X_1) ด้านวิริยะ ความพากเพียรในงาน (X_2) ด้านจิตตะ ความเอาใจใส่ในงาน (X_3) และด้านวิมังสา การพิจารณา ไตร่ตรองในงาน (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1

มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก 6 คู่คือ ด้านฉันทะ ความพอใจในงาน (X_1) กับด้านวิริยะ ความพากเพียรในงาน (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.98

ด้านฉันทะ ความพอใจในงาน (X_1) กับด้านจิตตะ ความเอาใจใส่ในงาน (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.93

ด้านฉันทะ ความพอใจในงาน (X_1) กับด้านวิมังสา การพิจารณา ไตร่ตรองในงาน (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.89

ด้านวิริยะ ความพากเพียรในงาน (X_2) กับด้านจิตตะ ความเอาใจใส่ในงาน (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.98

ด้านวิริยะ ความพากเพียรในงาน (X_2) กับด้านวิมังสา การพิจารณา ไตร่ตรองในงาน (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.95

ด้านจิตตะ ความเอาใจใส่ในงาน (X_3) กับด้านวิมังสา การพิจารณา ไตร่ตรองในงาน (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.97

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง 4 คู่ โดยจะเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้

ด้านฉันทะ ความพอใจในงาน (X_1) กับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.77

ด้านวิริยะ ความพากเพียรในงาน (X_2) กับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.77

ด้านจิตตะ ความเอาใจใส่ในงาน (X_3) กับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.73

ด้านวิมังสา การพิจารณา ไตร่ตรองในงาน (X_4) กับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.71

5. การประยุกต์ใช้หลักอริยบท 4 ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของเขต 1 สามารถร่วมกันพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ได้ร้อยละ 62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 1.19 -0.76 0.01 และ 0.39 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน (β) เท่ากับ 1.13 -0.71 0.01 และ 0.39 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรเกณฑ์และตัวพยากรณ์ มีค่าเท่ากับ 0.79 มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 62 และมีค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.32

พยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของเขต 1 ได้ร้อยละ 62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 0.95

6. แนวทางการประยุกต์ใช้หลักอริยบท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1

6.1 แนวทางในการปรับประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ครูและบุคลากรในหน่วยงานของท่านปฏิบัติงานด้วยความพอใจ มีดังนี้

6.1.1 การมอบหมายงานตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคลจะทำให้ผู้ได้รับมอบหมายมีความพึงพอใจในงานที่ได้รับ

6.1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

6.1.3 ทำให้ทุกคนปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ

6.1.4 คอยเสริมแรงทางบวกแก่ครู และผู้ติดตามนิเทศ ตรวจสอบ และให้ความช่วยเหลือให้ข้อเสนอแนะและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ คอยสนับสนุนการทำงานของครูด้วยความเต็มใจ เต็มกำลัง

6.1.5 รู้จักการให้กำลังใจเมื่อผู้ปฏิบัติงานรู้สึกท้อ

6.1.6 สร้างคนให้รู้จักงาน รู้จักตนเอง รู้จักขีดความสามารถของตนเอง และผู้ร่วมงาน

6.1.7 สร้างความสามัคคี และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในองค์กร

6.1.8 เสริมสร้างความรู้ความสามารถแก่บุคลากร เพื่อสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

6.1.9 สร้างทัศนคติเพื่อให้ครูและบุคลากรในหน่วยงานมีความรู้สึกรักสถานศึกษาหรือหน่วยงานให้เหมือนบ้าน รักเพื่อนร่วมงานให้เหมือนครอบครัว จะก่อให้เกิดความมุ่งมั่น ตั้งใจ โดยแท้จริง

6.1.10 สร้างจิตสำนึกของความเป็นครูที่ต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มใจ พื่อใจ

6.1.11 เสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้มีความรัก ศรัทธา ในวิชาชีพ

6.2 แนวทางในการปรับประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรในหน่วยงานของท่านปฏิบัติงานด้วยความไม่ย่อท้อ มุ่งมั่นในงาน จนประสบความสำเร็จ มีดังนี้

6.2.1 ทำภาระงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความพยายาม ด้วยความอดทน เต็มกำลังความสามารถ

6.2.2 การฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่ทำงานอย่างตั้งใจ ตั้งเป้าหมายชีวิตให้กับตนเองทำงานทางวิชาการจนส่งผลงาน เพื่อเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น

6.2.3 จัดตั้งทีมงานเพื่อทำงานร่วมกัน เพื่อให้มีระบบทีมงานที่เข้มแข็ง

6.2.4 การสร้างเครื่องมือทางวิชาการ ทำผลงานเสนอในระดับเขตพื้นที่ และระดับประเทศ และนำผลงานที่ประสบผลสำเร็จออกเผยแพร่สู่สาธารณะ

6.2.5 เสริมแรงสร้างขวัญกำลังใจด้วยรางวัลต่าง ๆ ให้ผู้ปฏิบัติเกิดความฮึกเหิม
ทุ่มเทให้กับงาน

6.2.6 ต้องปลุกฝังให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีใจรักในการทำงาน ทำงานด้วยใจ
รักงานอย่างแท้จริง มุ่งหวังให้ผลที่เกิดขึ้นเป็นประโยชน์กับนักเรียน ก็จะเกิดความมุ่งมั่นใน
การทำงาน

6.2.7 มีการช่วยเหลือจากทีมงานบริหาร คอยอำนวยความสะดวก และสนับสนุน

6.2.8 การสร้างทัศนคติเพื่อให้ครูและบุคลากรในหน่วยงานมีความรักโรงเรียนให้
เหมือนบ้าน รักเพื่อนร่วมงานให้เหมือนครอบครัว อันจะก่อให้เกิดความมุ่งมั่น ตั้งใจ

6.2.9 มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยในส่วนที่ขาด เปิดโอกาสให้ครูผู้ที่ไม่ได้รับ
มอบหมายงานสามารถออกความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่เกิดปัญหาได้ ทำให้ผู้ได้รับมอบหมายงาน
มีกำลังใจสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ

6.2.10 ปลุกฝังให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานมีใจบริสุทธิ์มอง
ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เน้นผลที่เกิดขึ้นเป็นประโยชน์กับนักเรียนและ
สถานศึกษา หน่วยงาน

6.3 แนวทางการปรับปรุงยุคใช้หลักอิทธิบาท 4 การบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ครูและบุคลากรในหน่วยงานของท่านปฏิบัติงาน
ด้วยความจดจ่อ มุ่งมั่นต่องานที่รับผิดชอบ รอบคอบไม่พั้งช้ำน

6.3.1 สร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการทำงานที่ได้รับ
มอบหมาย ให้มีการคิดที่รอบคอบ

6.3.2 มีการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติงาน โดยสรุปงานเป็น paper หน้าเดียว
ในหน้าที่และภาระงานที่ตนรับผิดชอบ

6.3.3 ฝึกสมาธิให้เป็นผู้มีสติ มีจิตใจจดจ่อในการทำงาน

6.3.4 มีการมอบหมายงานที่ไม่ซับซ้อน และไม่ซ้ำซ้อน โดยการใช้เทคโนโลยี
ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้งานสำเร็จอย่างรวดเร็ว เกิดข้อผิดพลาดน้อย และผู้ได้รับมอบหมายงาน
มีสมาธิอยู่กับงานที่ทำ

6.3.5 หมั่นสร้างขวัญและกำลังใจ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีกำลังใจ
ในการปฏิบัติงาน

6.3.6 มีการมอบหมายและกำหนดปริมาณงานให้เหมาะสม เท่าเทียม

6.3.7 ฝึกฝนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่อปัญหาหรือ
อุปสรรค

6.3.8 มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการ

6.3.9 การสร้างจิตสาธารณะ มีจิตใจที่อยากส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น โดยการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ

6.4 แนวทางการปรับปรุงยุคที่ใช้หลักอิทธิบาท 4 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ครูและบุคลากรในหน่วยงานของท่านปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจ มีการทบทวนปรับปรุงงาน ใช้วิจารณ์อย่างรอบรู้และรอบคอบ

6.4.1 ทำงานตามกรอบที่วางไว้ให้ประสบความสำเร็จ

6.4.2 ครูแสดงผลงานของตนต่อกรรมการ โดยโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการตัดสินผลงานโดยมีผู้ที่มีความรู้และความสามารถที่สามารถแนะนำผลงานของครูได้

6.4.3 มีการตรวจสอบ กลั่นกรอง และติดตาม การปฏิบัติงานโดยมีการสรุปงานในหน้าที่และภาระงานที่ตนรับผิดชอบ

6.4.4 มีการทบทวนงาน คิดไตร่ตรองในสิ่งที่ได้ วิเคราะห์สิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมต่อไป

6.4.5 สร้างความตระหนักในความรักงานที่ทำ ดำเนินงานบนพื้นฐานของหลักเหตุผล พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ

6.4.6 มีการทบทวนปรับปรุงงาน โดยใช้วิจารณ์อย่างรอบรู้และรอบคอบ

6.4.7 มีการทำงานเป็นทีม เพื่อช่วยกันทำงาน ลดความผิดพลาด และกระตุ้นให้เกิดการทำงานอย่างรอบคอบอีกด้วย

6.4.8 ครูมีการวิเคราะห์สังเคราะห์สร้างสรรค์พัฒนาเมื่อเราทำงานอะไรก็ตามให้พึงพิจารณาวิเคราะห์สร้างสรรค์พัฒนาและปรับปรุงงาน

6.4.9 มีการกำกับ ติดตามผล และประเมินผลการทำงานของแต่ละส่วนครูจะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง และข้อผิดพลาดของงานที่ได้รับมอบหมาย และแก้ปัญหาอย่างทัน่วงทีเพื่อให้งานมีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพที่สุด

6.4.10 สร้างวินัยในการตรวจสอบข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไข

6.4.11 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

6.4.12 การทำงานมีการวางแผน ดำเนินงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาและวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา าระของ เขต 1 สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ฉันทะ ความพอใจในงาน วิริยะ ความไม่ย่อท้อในงาน จิตตะ ความจดจ่อในงาน และ วิมังสา ความพินิจพิจารณาในงาน ตามลำดับ สอดคล้องกับ ยุพิน ขุนทอง (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับพระมหาวิฑูรน์ วิฑูรณเมธี (จันทร์เต็ม) (2561 : 97 - 104) ได้ศึกษา การบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักจิตตะ รองลงมา คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิมังสา และด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลัก วิริยะ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักฉันทะ สอดคล้องกับ พระสุทธิพงษ์ สุเมธโส (งอกลาภ) (2562 : 95 - 103) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษา ยุค 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษายุค 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับ โสภณ บัวจันทร์ (2562 : 32 - 33) ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักอิทธิบาทธรรมไปประยุกต์ใช้ในการเรียนของนิสิต วิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักอิทธิบาทธรรมไปประยุกต์ใช้ในการเรียน ของนิสิต โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการทำงาน ประกอบด้วย ฉันทะ หลักความพอใจ วิริยะหลักความไม่ย่อท้อ จิตตะหลักความจดจ่อ และวิมังสาหลักพินิจพิจารณา มาปรับใช้และเชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ทำให้ ประสพผลสำเร็จในการงานได้ตามความมุ่งหวัง

2. ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การแนะแนว การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียน การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามลำดับ สอดคล้องกับเกียรติศักดิ์ สาสุทธิ์ และวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2562 : 82 - 83) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการมีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับชัยวัฒน์ สมเกียรติประยูร และคณะ (2562 : 62 - 63) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ภูมิภักดิ์ ภูมิพงศ์ชสร และสุภาวดี ลาภเจริญ (2562 : 193) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุกัญ ตรีรัตน์จิต และลัดดา ผลวัฒนะ (2562 : 1 - 5) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มี 17 องค์ประกอบมีผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ และคณะ (2562 : 63 - 64) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกู๊ดฮาร์ท (Goodhart. 1991 : 2214 - A) ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐที่มีประสิทธิภาพในด้านวิชาการ พบว่า ความเป็นผู้นำในด้านการจัดการของผู้บริหารมีความมีคุณธรรม จริยธรรมของครู ปฏิบัติการสอน และความเป็นหนึ่งเดียวของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนและส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน และเชสเตอร์ (Chester. 1966 : 413) ได้ศึกษา การบริหาร

โรงเรียนด้านการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้ผู้บริหารงานวิชาการมีสมรรถภาพสูง ต้องส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการอบรม สาธิตการสอนเพื่อให้ครูคุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ จัดอภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนจัดโครงการให้ครูในโรงเรียนสลับเปลี่ยนเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการณ์สอน จัดวิทยากรมาช่วยในการประชุมปฏิบัติการประชุมเกี่ยวกับปัญหาการสอนให้ครูมีเวลาสำหรับการสอนมากขึ้น และจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครู พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับวิชาครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอนอยู่ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นกระบวนการบริหารงานและดำเนินกิจกรรมที่สำคัญต่าง ๆ ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ของสถานศึกษาทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการ มีทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี มีความเป็นผู้นำ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ เกิดองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต

3. ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาของเขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทำให้ยอมรับสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ สอดคล้องกับพระมหาวิระชาติ โปธา (2561 : 59 - 60) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการใช้หลักวิมังสาในการปฏิบัติงาน ด้านการใช้หลักฉันทะในการปฏิบัติงาน ด้านการใช้หลักจิตตะในการปฏิบัติงาน และด้านการใช้หลักวิริยะในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ สอดคล้องกับสโลน (Slone, 1983 : 36 - A) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนแห่งรัฐไมอามี ซึ่งผ่านการอบรมระยะสั้น โดยการพิจารณาความรู้ที่ได้รับทัศนคติที่ปรากฏ และการปฏิบัติงานอย่างเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งไม่ได้ผ่านการอบรมได้รับความรู้ในเรื่องการปฏิบัติงานมากขึ้น และมีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกซึ่งส่งผลสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งมีทักษะในการปฏิบัติงานเฉพาะอย่างสามารถนำไปใช้อย่างได้ผล ส่วนกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาสาระของการอบรมด้วยตนเองมีแนวโน้มที่จะได้รับความรู้เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และมีทักษะการปฏิบัติงานเฉพาะอย่างน้อยกว่าผู้บริหารที่ผ่านการฝึกอบรม

โดยเฉพาะ สอดคล้องกับแฮมเมอร์ (Hammer, 2000 : Abstract) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐไอโอวา โดยนำเอาทฤษฎีของแคทซ์ (Katz) มาใช้ จากการศึกษาพบว่าองค์ประกอบที่ทำให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จ ได้แก่ ทักษะการคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิควิธี โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับบุญมี วิทยาลัย (2561 : 78 - 101) ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการส่งเสริมการประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่สำคัญ คือ

- 1) ควรมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพนักเรียน แผนงาน วิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน
- 2) ควรมีการพิจารณาไตร่ตรองในการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและก่อประโยชน์สูงสุด
- 3) ควรพิจารณาความสามารถของบุคลากร และมอบหมายงานตามความถนัด และ
- 4) ควรมีความพอใจยืนยันหมั่นเพียรในหน้าที่ความรับผิดชอบ

สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 มีความสัมพันธ์กันทางบวก กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 กล่าวคือ ถ้าสถานศึกษาหรือหน่วยงานมีการนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในระดั้มาก การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะมีในระดั้มาก

4. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สอดคล้องกับกินเดรด (Kindred, 1975 : 185) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่มีทักษะการบริหารทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะด้านกรอบแนวคิด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิค จะทำให้เกิดปัญหา ดังนี้ ความมีอคติ ขาดเป้าหมายที่แน่นอน ขาดคุณสมบัติการเป็นผู้นำที่ดี ขาดแผนที่ดี เกิดบรรยากาศของความขัดแย้ง สอดคล้องกับกัญญลักษณ์ จันทรวินิตย์ (2560 : 60 - 80) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดั้มาก แนวทางส่งเสริมการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการนนทบุรี ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านหลักสูตร
- 2) ด้านการจัดการเรียนรู้
- 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 4) ด้านวัดผลและประเมินผล

สอดคล้องกับมินูดิน (Minudin, 1987 : 2403 - A) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาททางวิชาการของผู้บริหารในรัฐซาบารุมาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าผู้บริหารมีหน้าที่หลัก

คือ การประเมินผลโครงการของโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ กำหนดเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจน ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งหมด ของโรงเรียนและการสอนในระดับชั้นมีความรู้ความเข้าใจกฎข้อบังคับในการเรียนวิชาต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นอย่างมากสอดคล้องกับพระมหากษัตริย์ วรรณวิชัย (วรสาวัฒน์) (2560 : 65 - 88) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักอิทธิบาท 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียน การสอนในแต่ละด้านจะต้องประกอบด้วยกระบวนการเหล่านี้ คือ เต็มใจทำ (ฉันทะ) แข็งใจทำ (วิริยะ) ตั้งใจทำ (จิตตะ) และเข้าใจทำ (วิมังสา) จะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปไม่ได้เพราะทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นปัจจัยที่สนับสนุนต่อกัน เพื่อให้กระบวนการทำงานนั้นสำเร็จลุล่วงตามเป้าประสงค์ได้ และสอดคล้องกับบุญมี วิทยาสิทธิ์ (2561 : 78 - 101) ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการส่งเสริมการประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่สำคัญ คือ

- 1) ควรมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพนักเรียน แผนงาน วิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน
- 2) ควรมีการพิจารณาไตร่ตรองในการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและก่อประโยชน์สูงสุด
- 3) ควรพิจารณาความสามารถของบุคลากร และมอบหมายงานตามความถนัด และ
- 4) ควรมีความพอใจขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ความรับผิดชอบ

สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของครูและบุคลากร ทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 ได้ร้อยละ 62 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 0.95

5. ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 โดยการศึกษาเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากครูและ บุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

แนวทางในการปรับประยุกต์ใช้ด้านฉันทะ ความพอใจในงาน กับการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีใจรักในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับหลักสูตร รู้จักประชุมวางแผน

ร่วมมือกัน (Collaboration) ก่อนดำเนินงาน อยากให้ผลสำเร็จตามหลักสูตร พร้อมทั้งเป็นผู้มีใจรักในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน รวมถึงการเข้าสอนหรืออบรมการจัดทำสื่อต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีการดำเนินการประชุมชี้แจง นิเทศ ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ คอยสนับสนุนการทำงานของครูด้วยความเต็มใจ เต็มกำลัง

แนวทางในการปรับประยุกต์ใช้ด้านวิริยะ ความไม่ย่อท้อในงาน กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของเขต 1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการตามแผนงานที่ตั้งไว้ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ บำรุงรักษาสื่อการจัดการเรียนการสอนให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ จัดทำสื่อการสอนอย่างสร้างสรรค์ (Creativity) ส่งเสริมทักษะด้านความสามารถในการอ่าน (Reading) ความสามารถในการเขียน (Writing) และความสามารถในการคำนวณ (Arithmetic) เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้เต็มศักยภาพ รวมทั้งปลูกฝังให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีใจรักในการทำงาน ผ่านการประกวดผลงานในด้านต่างๆ ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในทุกแขนงวิชาทำงาน มุ่งหวังให้เกิดใจรักงานอย่างแท้จริง เป็นประโยชน์กับนักเรียน และเกิดความมุ่งมั่นในการทำงาน

แนวทางในการปรับประยุกต์ใช้ด้านจิตตะ ความจดจ่อในงาน กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ฝึกฝนในการจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการกำกับติดตาม การใช้หลักสูตรอยู่เสมอด้วยความเอาใจใส่ นำผลการการวัดประเมินผลมาปรับปรุงพัฒนาต่อยอดอยู่เสมอ สนับสนุนการใช้สื่อจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการสื่อสาร (Communication) ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และในมิติของบุคลากรทางการศึกษา มีการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้งานสำเร็จอย่างรวดเร็ว เกิดข้อผิดพลาดน้อย และผู้ได้รับมอบหมายงานมีสมาธิอยู่กับงานที่ทำมากยิ่งขึ้น

แนวทางในการปรับประยุกต์ใช้ด้านวิมังสา ความพินิจพิจารณาในงาน กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันสรุปผลของงานและประเมินการใช้หลักสูตร เพื่อนำมาปรับใช้กับการบริหารงานวิชาการและด้านอื่น ๆ จัดกิจกรรมที่มุ่งให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพิจารณาและวิเคราะห์การใช้หลักสูตรและการนำหลักสูตรมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดำเนินการตรวจสอบการใช้สื่อการเรียนรู้อภิปรายการ จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดหาสื่ออย่างรอบคอบ สุจริต โปร่งใส ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าอบรม ทบทวน

ความรู้ พัฒนาความสามารถอย่างสม่ำเสมอ ทั้งถึง และนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการจัดทำหลักสูตร การจัดการกระบวนการสอนและการจัดหาและพัฒนาสื่ออย่างต่อเนื่อง

สอดคล้องกับกัญญลักษณ์ จันทรวิบูลย์ (2560 : 60 - 80) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริม การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี สอดคล้องกับพระมหาธราธิป วรวิชัย (วรสาย์พันธ์) (2560 : 65 - 88) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนด้วยหลักอิทธิบาท 4 ใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนในแต่ละด้าน จะต้องประกอบด้วย กระบวนการเหล่านี้ คือ เต็มใจทำ (ฉันทะ) แข็งใจทำ (วิริยะ) ตั้งใจทำ (จิตตะ) และเข้าใจทำ (วิมังสา) จะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปไม่ได้ เพราะทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นปัจจัยที่สนับสนุนต่อกัน เพื่อให้กระบวนการ ทำงานนั้น สำเร็จลุล่วงตามเป้าประสงค์ได้ และสอดคล้องกับบุญมี วิทยาสิทธิ์ (2561 : 78 - 101) ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการส่งเสริมการประยุกต์ หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่สำคัญ คือ 1) ควรมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพนักเรียน แผนงาน วิธีการ ดำเนินงานที่ชัดเจน 2) ควรมีการพิจารณาไตร่ตรองในการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและ ก่อประโยชน์สูงสุด 3) ควรพิจารณาความสามารถของบุคลากรและมอบหมายงานตามความถนัด และ 4) ควรมีความพอใจยืนยันหมั่นเพียรในหน้าที่ความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ควรนำผล การศึกษาไปใช้และศึกษาค้นคว้าวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้ หลักอิทธิบาท 4 ทั้ง 4 ด้านมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูงมาก กล่าวได้ว่า ควรจัดอบรมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำหลักอิทธิบาท 4 ทั้งด้านฉันทะความพอใจในงาน ด้านวิริยะความพากเพียรในงาน ด้านจิตตะความเอาใจใส่ในงาน ด้านวิมังสาการพิจารณาไตร่ตรองในงาน มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ การศึกษา

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรนำหลักกรรมและรูปแบบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 มาช่วยในการบริหารจัดการชั้นเรียน สถานศึกษา และหน่วยงานเพื่อให้เกิดประโยชน์และสัมฤทธิ์ผลสูงสุดแก่นักเรียนและสถานศึกษาในดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 เพื่อเป็นการศึกษาเชิงลึกและออกแบบให้เป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อนำไปพัฒนาการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงนวัตกรรมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของครูและบุคลากรทางการศึกษา